

Andreu Nin

Det spanska proletariatet inför den pågående revolutionen

[Tal vid POUM-möte i Barcelona den 6 september 1936¹]

Kamrater!

Den spanska armén är ryktbar för sin oduglighet, och är inte känd för sina segrar utan för sina nederlag. Den kan på sin höjd skryta med några framgångar mot de arbetande klasserna inom landet. Men närhelst den har deltagit i militära aktioner har den alltid grundligt och systematiskt besegrats. Vi visste att officerskåren i den spanska armén var oduglig och feg, men erfarenheten skulle på ett övertygande sätt komma att visa att den också var otroligt enfaldig.

Föreställ er enfalden hos den spanska militären som, efter mödosamma förberedelser, inledde ett uppror den 19 juli, en revolt som syftade till att göra slut på arbetarrörelsen, undertrycka arbetarklassens erövringar och krossa de proletära organisationerna, kort sagt i vårt land införa en blodig diktatur av samma slag som italienarna, tyskarna och österrikarna är underkastade.

Militären ville strypa arbetarrörelsen. Vi har aldrig betvivlat den spanska revolutionens proletära karaktär, men det krävdes militärer lika enfaldiga som de spanska för att utlösa upproret den 19 juli som satte fart på den revolutionära processen och utlöste en proletär revolution som är djupare än självaste den ryska revolutionen.

Proletariatet kämpar inte för den demokratiska republiken

Arbetare i Barcelona: Ni har flera gånger under denna revolution hört oss från denna talarstol, och det är med stolthet som jag nu kan säga att händelserna till fullo har bekräftat vårt partis förutsägelser, prognoser som vid den tid då de arbetande massorna i Katalonien och Spanien fortfarande trodde på Folkfronten gjorde oss mindre populära. Strax före valet sade vi från just denna tribun att den borgerliga demokratin inte skulle kunna lösa Spaniens problem, eftersom om vänsterrepublikanerna åter skulle hamna i regeringsställning så skulle de regera sämre än sin föregångare, inte på grund av att de saknar god vilja, utan därför att i Spanien kan revolutionens problem bara lösas genom att direkt attackera de exploaterande klassernas privilegier och detta kan inte borgerlig regering utföra, hur avancerad den än må vara, utan det måste göras av arbetarklassen, som i detta sammanhang inte vacklar som småbourgeoisin. (*Kraftiga applåder*)

Efter segern den 16 februari sade vi att revolutionen inte är avslutad, att kampen inte har upphört, att kampen fortsätter, eftersom kampen inte är en kamp mellan borgerlig demokrati och fascism, utan mellan fascism och socialism, mellan arbetarklassen och borgarklassen. Och fakta, kamrater, har visat att vi hade helt rätt. Den 19 juli stängde arbetarklassen, med vapen i hand, vägen för fascismen i Katalonien och ställde kraftfullt frågan om makten.

Kampen fortsätter i hela Spanien. Är det så att arbetarklassen med vapen i hand nu måste försvara den borgerliga republiken? Är det så att arbetarna i Katalonien, arbetarna i Spanien, gör dessa enorma uppoffringar, utgjuter sitt blod för att återgå till señor Azañas republik?

Arbetarklassen i Katalonien och arbetarklassen i Spanien kämpar inte för den demokratiska republiken. Den demokratiska revolutionen i Spanien har ännu inte genomförts. Fem år av republik har inte löst något av den spanska revolutionens grundläggande problem. Problemet

¹ Baserad på stenografiskt text vilken publicerades som broschyr i september 1936 ("El proletariado español ante la revolución en marcha"). Här översatt från A. Nin, *Los problemas de la revolución (1931-1937)*, Ruedo Ibérico 1971, s.175-184.

med kyrkan har inte lösts, problemet med jorden har inte lösts, problemet med armén har inte lösts, inte heller problemet med att rensa domstolsväsendet eller det katalanska problemet. Och kamrater, alla dessa den demokratiska revolutionens konkreta mål har inte förverkligats av den liberala bourgeoisin, som i fem år nu har visat sig oförmögen att förverkliga dem, utan av arbetarklassen, som med vapen i hand löste dem på några dagar. Ni vet redan hur problemet med kyrkan löstes: inte en kyrka kvar i Spanien, problemet med kyrkans rikedomar och ekonomiska makt löstes genom ren och skär expropriation. Problemet med jorden löstes genom att bönderna inte inväntade att problemet skulle lösas av jordreformslagen eller av jordreforminstitutet, utan genom att bönderna kastade ut ägarna och lade beslag på jorden.

Det fanns ett annat problem, problemet med armén. Vi hörde ständigt prat om att officerskåren måste rensas. Arbetarklassen har redan rensat armén genom att förstöra den och skapa miliserna, som har omvandlats till en verklig röd armé. (*Kraftiga applåder*) Och dessa arbetarmiliser som inte kommer att låta sig nedmonteras under vilken förevändning som helst, inte ens under förevändningen att skapa en frivilligarmé som ersättning för den gamla stående armén. Kamrater, dessa arbetarmiliser måste vara och kommer att förbli, inte den demokratiska republikens armé, utan arbetarklassens röda armé. (*Mycket bra! Kraftiga applåder*)

Och denna armé, kamrater, kommer inte att förråda oss. Denna armé är kött av vårt kött och blod av vårt blod, och i den finns ingen plats för suspekta officerare. Denna armé leds av och kommer att ledas av arbetarklassens söner, som aldrig kommer att förråda. (*Applåder*)

Och så slutligen kamrater, hade vi problemet med Katalonien, och jag uppmanar er att fundera över den grundläggande skillnaden som finns mellan hur denna fråga ställdes före den 19 juli och hur den står idag. Den klass som hade hegemonin i den katalanska nationalistiska rörelsen var småbourgeoisin. De småborgerliga partierna var de mest autentiska representanterna för denna nationalistiska rörelse i Katalonien, och fakta, kamrater, har åter visat att vi hade rätt. Idag är det katalanska problemet löst, men det löstes inte av småborgarklassen, utan av arbetarklassen, som organiserade sig i Katalonien som de facto fungerar som en helt självständig stat. (*Applåder*)

Arbetarklassen har löst alla den demokratiska revolutionens grundläggande problem. Idag säger parollen "försvara den demokratiska revolutionen" ingenting och kan inte heller göra det. Kamrater, den 19 juli dog den spanska feodalismen, klerikalismen och militarismen, men inte bara den spanska feodalismen, klerikalismen och militarismen, utan även den kapitalistiska ekonomin förintades för alltid. (*Applåder*)

Revolutionen och kriget är oskiljaktiga

Man säger oss att vi nu har ett omedelbart mål: kampen vid fronterna. Först måste kriget vinnas, och sedan får vi se.

Dessa två frågor kan inte hållas isär. Krig vinnas inte enbart med teknik. Ur teknisk synvinkel, när det gäller överlägsenhet i beväpning och disciplin, skulle militären ha vunnit den 19 juli. Varför vann de inte? Eftersom vi har något som de inte har: tron och förhoppningarna om ett nytt samhälle, som vi ställer mot de som kämpar för ett samhälle som oundvikligen är dömt att försvinna. (*Mycket bra*)

Det är därför det under denna kamp är lika viktigt med sociala och politiska erövringar som med militära segrar.

Om vi gör slut på kapitalismen, om vi leder revolutionen längs den socialistiska vägen, då kommer vi att i Spanien skapa, och skapar redan, en rörelse som är så stark, och en revolution som är så djup, att den kommer att krossa alla framstötare från monarkistiska, fascistiska och reaktionära skurkar.

Därför säger vi att varje eftergift, varje steg bakåt är en gåva till fienden.

Vad betyder den antifascistiska kampen? Det finns inget sådant som en abstrakt antifascistisk kamp. Vad är fascismen? Fascismen är borgarklassens sista utväg för att bevara och befästa sin makt. Kapitalismen kan inte längre övervinna sina motsättningar och har inget annat alternativ än att ta sin tillflykt till fascismen. Det är därför vi hela tiden och från denna talarstol har framhållit, att även om den republikanska vänstern tillfälligt skulle segra i Spanien, så skulle småbourgeoisin inte lyckas lösa sina inre motsättningar och därmed skulle fascismens seger vara oundviklig. Det finns bara en effektiv form av kamp mot fascismen: den proletära revolutionen. Om vi låter oss imponeras av vänsterrepublikanernas demagogiska vackra fraser, som hävdar att det just nu bara gäller att försvara den borgerliga republiken, då skulle vi enbart bana väg för att fascismen förr eller senare segrar. Jag upprepar därför än en gång, i vårt partis namn, att för det spanska proletariatet finns bara en väg framåt: den proletära revolutionens väg som innebär att införa en socialistisk republik i vårt land.

(Dånande applåder)

Vi kan inte återvända till det gamla

De borgerliga demokraterna drömmer naturligtvis om att återvända till som det var förut. Många av dem har inte förstått vad som hänt i vårt land, de har inte förstått att det inte finns kvar något av det gamla och att vi genomgår en djup omvälvning. Dessa herrar drömmer om en återgång till situationen som den var förut, till den med parlamentet av den 16 februari, ett parlament som är dött och begravet. Detta parlament återspeglade verkligheten vid den tidpunkten, men glöm inte, kamrater, att de fascistiska elementen och alla landets reaktionära sektorer, de som utlöste inbördeskriget, var representerade i detta parlament. Vi säger att den nya situationen även motsvaras av nya institutioner. Om de vill behålla parlamentet av den 16 februari, så låt dem placera det i ett museum.

Vi måste insistera på att vi från och med nu inte kommer att nöja oss med ett parlamentariskt system som det gamla. Vi är inte för frihet för alla, i den nuvarande situationen förnekar vi de reaktionära elementen och bourgeoisin rätten till salt och bröd, vi tillerkänner dem inte politiska rättigheter. Det måste skapas nya institutioner, revolutionens barn, som motsvarar strävandena hos revolutionen och de arbetande massorna som nu i hela Spanien kämpar för ett bättre samhälle. I denna mening är det uppenbart, kamrater, att parlamentet från den 16 februari inte uppfyller dagens behov. Det måste skapas ett nytt lagstiftande organ, och enligt vår mening kommer det att bli nödvändigt att sammankalla konstituerande församlingar (Cortes) som skapar grundvalen för det nya spanska samhället. I dessa konstituerande församlingar kommer, som jag redan har sagt, borgarklassen och de exploaterande klasserna inte att vara representerade. De måste bildas av representanter för arbetarkommittéerna, av bönder och soldater, det vill säga av dem som har gjort revolutionen, och som idag bekämpar fienden och bygger morgondagens nya Spanien.

För en arbetarregering

Men, kamrater, vi står inför omedelbara problem. Vi behöver en stark regering, det är den allmänna uppfattningen hos landets folkliga massor. Vi behöver en stark regering, men inte i den betydelse som de borgerliga elementen gav detta begrepp i det förflutna. Vi behöver en stark regering, som bygger på den auktoritet som utgår från arbetarmassornas förtroende och beredvillighet att kämpa till slutet. Vad kan utgöra en sådan stark regering? Den som just valts i Madrid? Vi tror uppriktigt sagt inte det. Arbetarklassen behöver mycket mer än en ministerdeklaration från en regering som valts av republikens president. Denna ministerdeklaration kunde ha gjorts av vilken som helst av de tidigare vänsterregeringarna, under ledning av någon stackars señor Giral. Det rör sig om en deklaration från en regering som

strävar efter att ena alla spanjorer, en regering fullproppad av den borgerliga demokratins fördomar, en regering som är helt oförmögen att svara på de behov som situationen kräver. Därför säger vi, att i denna situation är den enda regeringen som förmår ta itu med situationen en regering utan borgerliga ministrar – m a o en ren arbetarregering. Denna arbetarregering, kamrater, måste representera inte bara en del av arbetarklassen, utan den måste representera alla delar av det spanska proletariatet, eftersom den revolution vi nu genomgår inte är en revolution som görs av det ena eller andra partiet eller av den ena eller andra organisationen, utan en revolution som görs av hela arbetarklassen och alla arbetarklassens partier och organisationer. Ingen kan därför göra anspråk på denna revolution, ty den tillhör alla, alla arbetande.

Den nuvarande regeringen representerar otvivelaktigt ett steg framåt jämfört med den föregående, men den är fortfarande en folkfrontsregering, en regering som svarar mot situationen före den 19 juli, dvs. innan arbetarnas uppror ägde rum. Den utgör ett steg framåt jämfört med den förra regeringen, men ett steg bakåt jämfört med den aktuella situationen. Det finns ingen annan utväg än en arbetarregering. Mottot för hela arbetarklassen under de kommande dagarna är följande: Bort med de borgerliga ministrarna ur regeringen, länge leve arbetarregeringen! (*Ovationer*)

Det är idag nödvändigare än någonsin att förena våra ansträngningar. Kampen vid fronten är mycket hård. Vi skulle inte vara trogna vårt revolutionära samvete om vi sa att kampen och segern blir lätt. Nej, kamrater, kampen är inte lätt, segern är säker, men den kommer att kosta oss stora uppostringar. Vi ska göra allt som står i vår makt för att inte spilla arbetarklassens blod i onödan och för att påskynda proletariatets oundvikliga seger. Ett av de viktigaste hindren för att uppnå den verkliga segern, för att våra arbetarmiliser ska segra, är avsaknaden av ett gemensamt kommando som kan leda alla operationer. Under nuvarande omständigheter kan regeringen i Madrid inte spela denna roll. I Katalonien har vi skapat arbetarmilisernas centralkommitté, som i själva verket centraliserar all militär och politisk verksamhet, och vårt parti föreslår att det omedelbart upprättas en nationellt försvarskommitté (Junta Nacional de Defensa), som liksom de katalanska arbetarmilisernas centralkommitté kan centralisera alla aktiviteter och leda kriget till den slutgiltiga segern.

Jag vill tillägga att denna vårt partis synpunkt fullständigt delas av arbetarna i Levanten. Jag vet inte om ni alla känner till situationen där. Situationen i Levanten liknar vår. Också där försökte den republikanska regeringen att från allra första stund skapa ett slags regeringsdelegation i Madrid för att hålla tillbaka den revolutionära rörelsen. Arbetarna i Valencia beledsagade señor Martínez Barrio och señor Espla till järnvägsstationen och skickade dem tillbaka till Madrid, och i stället för denna regeringsdelegation från huvudstaden, bildade arbetarna i Valencia en folklig exekutivkommitté, som i praktiken utgör den proletära revolutionens regering i Levanten.

Kamrater, den folkliga exekutivkommittén i Valencia delar vår åsikt. Vi kan nu i Katalonien säga att Katalonien och Valencia utgör den spanska revolutionens spjutspets och kommer att leda revolutionen framåt.

CNT, FAI och revolutionens problem

I detta historiskt avgörande ögonblick måste proletariatet marschera framåt som det har gjort hittills. Det finns ingen anledning att dölja det faktum att revolutionens framtid, enligt vår mening, till stor del beror på CNT:s och FAI:s inställning. Dessa två organisationer åtnjuter enormt stöd från arbetarklassen. Vi har djupa ideologiska skillnader med dem, men vi kan konstatera att de i den nuvarande situationen uppvisar en klart revolutionär hållning, en mycket klarare medvetenhet om den proletära verkligheten än andra arbetarorganisationer.

Och under rådande omständigheter beror revolutionens framtid på huruvida de övriga arbetarorganisationerna kan nå en överenskommelse med kamraterna i CNT och FAI. (*Applåder*)

Vi kämpar inte bara för att slå vakt om vår organisation. Vi är stolta över vår organisation, stolta över vårt namn. Men mot bakgrund av den faktiska erfarenheten är det nödvändigt att undersöka om det går att komma överens. Jag kan bekräfta, kamrater, att vi i dag är helt överens med CNT-kamrater när det gäller grundläggande frågor som vi tidigare var helt oeniga om.

Låt oss till exempel ta frågan om armén, som vi hade djupa meningsskiljaktigheter med anarkisterna om. De sade att det inte var nödvändigt att skapa en armé och att det skulle räcka med massornas spontana aktioner. Idag har vi alla, med samma entusiasm, bidragit till skapandet av en armé: arbetarmiliser. På denna punkt, behovet av en armé, är vi alla helt överens: kommunister, socialister och anarkister.

Anarkisterna talade alltid om att man omedelbart skulle upprätta den frihetliga kommunismen. Idag förstår CNT och FAI faktiskt att det är omöjligt att direkt upprätta den frihetliga kommunismen och att situationen tvingar oss att genomgå flera övergångsstadier, vilket innebär att CNT och FAI nu inser behovet av politisk makt. Jag tror, kamrater anarkister, att vi mycket lätt kan nå en överenskommelse på denna punkt. Det är t ex möjligt att ni inte vill ingå i en arbetarregering, eftersom ni förskräcks av namnet. För vår del säger vi, att det som räknas är inte namnet utan innehållet. Om ni inte vill kalla detta absolut nödvändiga ledande organ för en regering, kalla den då om ni så vill för en exekutivkommitté, eller en revolutionär kommitté, eller en folkkommitté, men låt oss alla göra vår plikt och inrätta den. (*Kraftfullt bifall och leven för CNT och FAI*)

Det är uppenbart att vi i dagens Spanien har ett politiskt system som inte särskilt väl motsvarar den aktuella situationen, och att det är helt obegripligt att det under dessa omständigheter i Katalonien kan finnas en regering som består av företrädare för den republikanska vänstern, precis som det är obegripligt att det idag finns en spansk regering med borgerliga ministrar. Om de anarkistiska kamraterna blir på det klara med situationen och inser att de måste offra en del gamla principer, då skulle det inte dröja länge förrän det inte fanns en enda borgerlig minister kvar. (*Applåder*) Det fanns en annan fråga om vilken vi hade meningsskiljaktigheter med vår anarkistiska kamrater. Det är frågan om proletariats diktatur. Vad är proletariats diktatur? Det betyder att makten utövas endast och uteslutande av arbetarklassen, medan de politiska rättigheterna och friheterna för klassfiendens representanter undertrycks. Om detta är proletariats diktatur, kamrater, då kan jag försäkra er att den proletära diktaturen redan existerar i Katalonien idag. (*Kraftigt bifall*)

Om det inte finns några andra meningsskiljaktigheter än dessa, då borde vi kunna komma överens med CNT-kamraterna. Om ni föredrar det, låt oss inte tala om proletariats diktatur. Vi kan kalla det vad ni vill. Det viktiga för oss och för anarkisterna, det är att vi kommer fram till den praktiska slutsatsen, att det under den nuvarande perioden inte kan finnas politiska rättigheter eller friheter för bourgeoisin, utan bara för arbetarklassen. (*Kraftigt bifall*)

För några dagar sedan publicerade CNT ett manifest där man sade att man kommer att motsätta sig varje proletär diktatur som utövas av ett visst parti. Och vi å vår sida, kamrater, förklarar att den proletära diktaturen enligt vår mening är hela arbetarklassens diktatur, alla folkliga klassers diktatur, och att ingen facklig eller politisk organisation har rätt att utöva sin egen diktatur över andra organisationer i namn av revolutionens intressen. Och i denna mening säger vi också att om CNT försöker utöva exklusivt monopol på revolutionen, eller om socialistpartiet försöker det eller om kommunistpartiet försöker det, då kommer de att

stöta på motstånd från oss. Proletariatets diktatur är arbetarnas demokrati som utövas av alla arbetare utan undantag.

Vi motsätter oss också varje försök att införa en personlig diktatur. Vi anser att den proletära diktaturen är det mest avancerade uttrycket för demokratin. Den borgerliga demokratin är helt enkelt en täckmantel för kapitalets diktatur, för kapitalistisk exploatering. Det är en diktatur som utövas av en minoritet av befolkningen, av den utsugande minoriteten, över den stora majoriteten. Det är sant att proletariatets diktatur undertrycker politiska rättigheter, men endast för en liten minoritet, utsugarna. Det är den överväldigande befolkningsmajoritetens regering mot denna grupp av utsugare.

Låt oss införa denna arbetardemokrati. Här som på andra håll, är vårt parti redo att kämpa sida vid sida med CNT och med arbetarklassen som helhet, mot varje försök att omvandla proletariatets diktatur till ett partis eller en persons diktatur.

Framåt mot den socialistiska republiken

Jag skall sluta, kamrater. Vi befinner oss i ett avgörande skede av revolutionen. Skam över oss om vi inte förmår dra nytta av de rådande förhållandena! Historien ger sällan sådana möjligheter.

Vi befinner oss i en unik situation. Den spanska arbetarklassen är beväpnad. Precis som i resten av Europa, avväpnade även här den demagogiska småbourgeoisin och den liberala bourgeoisin tidigare under olika förevändningar arbetarklassen för att senare krossa den. Därför säger vi: kamrater, i nuvarande läge har proletariatet en grundläggande plikt, och det är att inte låta sig avväpnas. Arbetarna måste behålla de vapen som de tar med sig till fronten, så att de kan göra slut på bourgeoisins herravälde när de kommer tillbaka.

Vi har en hård och svår framför oss kamrater, men vi har redan åstadkommit mycket. Arbetarklassen i Katalonien, de spanska arbetarna, har på några veckor av kamp visat sin offervilja och sin organisatoriska förmåga. Ni tycker kanske att det inte är något att komma med att på bara några veckor ha klarat av att förstöra en hel armé med dess vapen och dess disciplin, och bygga en ny armé? Ni tycker kanske inte att det är något, kamrater, att arbetarklassen trots den ekonomiska oredan har segrat i företagen, så att alla offentliga tjänster fungerar och att det dagliga livet fortgår normalt som ni alla kan se? Kamrater, jag säger er att det skådespel som arbetarklassen erbjuder oss i dag ger oss stora förhoppningar. Det är en modig arbetarklass, beredd att kämpa tills den segrar eller dör, men en arbetarklass som även förstår vilka uppoffringar som situationen kräver. Den förstår att det för att besegra fienden, för att göra slut på fascismen, för att i morgon bygga det socialistiska samhället, kommer att krävas ännu mer uppoffringar. Det kommer att bli nödvändigt att förlänga arbetsdagen och lönerna kommer att sjunka tillfälligt. Vår arbetarklass är redo att göra dessa uppoffringar. För utsugarna skulle den inte ha gjort dem, men för morgondagens samhälle kommer den att göra det. (*Långvarig applåd*)

Kampen måste fortsätta utan att ta ett enda steg tillbaka och utan att låta sig vilseledas av demokratiska förordningar. I Spanien kämpar vi inte för den demokratiska republiken. Det finns en ny gryning på vårt lands himmel. Det är den socialistiska republikens gryning. Arbetare i Barcelona, kämpa för den till slutet! (*Kraftiga applåder som varar i flera minuter*)

Översättning: *Martin Fahlgren*